

- Με τον Μενέλαο Τσαούση και την Αθηνά Κρητικού
- With Menelaos Tsaousis and Athena Kritikou
- **Απομαγνητοφώνηση: Σελίδα 1 με 5 / Transcript: Page 5 till the end**

Απομαγνητοφώνηση

Ανδρική φωνή: Είναι τα Podcast, του hoponinclusion.com.

Γυναικεία φωνή: Γεια σας είμαι η Αθηνά Κρητικού Ιδρύτρια και Πρόεδρος του Σ.Κ.Ε.Π.. Σήμερα φιλοξενώ τον φίλο και συνεργάτη Μενέλαο Τσαούση, Διευθυντή στο Παιδικό Χωριό SOS της Βάρης και της Στέγης Νέων Αθηνών και Εκπαιδευτή Κινητικότητας και Προσανατολισμού για άτομα με προβλήματα όρασης.

Ανδρική φωνή: Σκέψου μια κοινωνία για όλους, προσδοκίες, ελπίδες και διεκδικήσεις.

Αθηνά Κρητικού: Μενέλαε μου καλημέρα, σε ευχαριστώ πάρα πολύ που είσαι κοντά μας σήμερα. Η ιδρυματοποίηση, όπως έχουμε ήδη συζητήσει είναι και πρέπει να είναι ένα μεταβατικό στάδιο. Στόχος είναι τα παιδιά που φιλοξενούνται σε ένα ίδρυμα να αποκτήσουν μια καινούργια δική τους οικογένεια μέσω της αναδοχής ή της υιοθεσίας. Υπάρχουν παιδιά που σας έχουν πει ότι «Είμαι τόσο καλά εδώ που δεν θέλω να φύγω» άρνηση να πάνε σε μια άλλη οικογένεια. Διότι είναι μια ενδιάμεση, είναι μια μεταβατική περίοδος, αλλά αν έχουν αισθανθεί όμορφα και αυτός ο χώρος είχε γίνει δικός τους, δεν είναι οδυνηρό καμιά φορά να χρειαστεί πάλι να φύγουν από αυτό το οικείο περιβάλλον για να πάνε αλλού;

Μενέλαος Τσαούσης: Πολύ σημαντική ερώτηση, πάρα πολύ σημαντική ερώτηση και μένα με προβληματίσε όταν ξεκίνησα και ανέλαβα τη διεύθυνση του παιδικού χωριού SOS. Και το παιδικό χωριό SOS, όπως και τα παιδικά χωριά SOS, είναι ένας φορέας που τηρεί πολύ αυστηρές προδιαγραφές

όσον αφορά το κομμάτι της υποστήριξης των παιδιών. Δουλεύουμε πολύ το κομμάτι της δημιουργίας σχέσης τόσο με τη μητέρα όσο και με τους παιδαγωγούς για να αποκατασταθεί η βλάβη του παιδιού και θα σας έλεγα ότι οποιοσδήποτε μας επισκέπτεται βλέπει έναν πολύ ωραίο περιβάλλον για τα παιδιά, πολύ φιλικό περιβάλλον, με ανθρώπους πολύ φιλικούς στα παιδιά. Τα παιδιά μας συμμετέχουν σε δράσεις στην κοινότητα, όπως συμμετέχουν και τα παιδιά στα σπίτια τους πηγαίνουν έξω και δραστηριότητες, για φροντιστήρια, για τα πάντα. Παρ' όλα αυτά, τα 9 στα 10 παιδιά όταν ρωτήθηκαν αν θέλουν να πάνε σε μια οικογένεια, απάντησαν θετικά, ότι θέλουν να πάνε ακόμα και όταν περνάνε πάρα πολύ καλά στο χώρο φιλοξενίας. Εεε...ξέρετε για ένα παιδί είναι... το έχουμε ζήσει όλοι έχουμε μεγαλώσει, έχουμε όλοι τη σχέση με το οικογενειακό μας περιβάλλον, όταν αυτό δεν μπορεί να λειτουργήσει καλά, είναι μεγάλη βλάβη για το ίδιο το παιδί, οπότε η αποκατάσταση είναι το πρώτο μέλημα. Εεε...και εγώ πίστευα ότι πολλά παιδιά δεν θα θέλαν να πάνε σε μια ανάδοχη οικογένεια γιατί εδώ περνάνε καλά, δεν ισχύει. Μπορεί να περνάνε καλά, αλλά θέλουν να πάνε σε ανάδοχη οικογένεια και σας το λέω κατόπιν....

-Θέλουν να τους θέλουν.

-Θέλουν να τους θέλουν, ναι.

-Νομίζω ότι αυτό είναι το κλειδί δηλαδή, εκεί έχουν μπει ως μια μεταβατική περίοδος, αλλά η οποία τους προσφέρει χωρίς να είναι μια πραγματική οικογένεια. Άρα σε αυτό που μου λες αυτό που καταλαβαίνω είναι τελικά η απόλυτη ανάγκη μικρών και μεγάλων να ανήκουν κάπου, να, να αισθάνονται αγάπη και να ανήκουν κάπου και φαντάζομαι πόσο οδυνηρό πρέπει να είναι για τα παιδιά να έχουν φύγει από την πραγματική τους τη βιολογική τους οικογένεια, να φτάσουν σε αυτό το μεταβατικό πολύ, πολύ όμορφο, πολύ ωραίο, πολύ ευχάριστο σε αυτό το οικείο περιβάλλον. Για να ξαναπηγαίνουν σε μια καινούργια οικογένεια, δηλαδή αυτό, έχετε επαφή με παιδιά τα οποία τώρα δεν είναι πλέον παιδιά; Έχουν γίνει 30 ετών, 35 ετών για να δει κανείς και πώς έχουν εξελιχθεί, τι τους έχει μείνει; Αν είναι παιδιά που μπόρεσαν να προσπεράσουν να νικήσουν ψυχολογικά όλες αυτές τις αντιξοότητες και να ανήκουν κάπου.

-Ναι, έχω γνωρίσει παιδιά, τα οποία έχουν θετικές αναμνήσεις από όλη αυτή τη διαδικασία, έχω γνωρίσει και παιδιά, που δεν έχουν τόσο θετικές αναμνήσεις από αυτή τη διαδικασία. Και δεν αναφέρομαι μόνο στα παιδικά χωριά SOS αναφέρουμε και σε άλλους χώρους φιλοξενίας που έχουν περάσει στο παρελθόν. Όταν ήμουνα διευθυντής στο Ζάννειο, το Ζάννειο είναι ένα ίδρυμα το οποίο λειτουργεί από το 1874.

-Εκεί γνωριστήκαμε κιόλας.

-Εκεί γνωριστήκαμε, σωστά...

-Έτσι.

-...ναι, επάνω λοιπόν στην Εκάλη που ήταν το ίδρυμα. Περνούσαν πολύ συχνά άνθρωποι μεγάλης ηλικίας που μπορεί να ήταν τη δεκαετία του '40, του '50, του '60 και ερχόντουσαν περνούσαν από το Ζάννειο να δουν τον χώρο που μεγαλώσανε. Εγώ πάντα ερχόμουν σε επικοινωνία με κάποιον πρώην απόφοιτο που ερχότανε και πάντα τον ρωτούσα πώς ήτανε η ζωή του, πώς θα είναι τα χρόνια, έχω ακούσει πολύ διαφορετικές περιγραφές. Έχω ακούσει από περιγραφές που κάποια παιδιά υμνούσαν το ίδρυμα και αυτά που τους προσέφερε τη δυνατότητα που τους έδωσε να σπουδάσουν, το γεγονός ότι φύγαν από ένα πολύ φτωχό περιβάλλον, και μου 'λεγε κάποιος χαρακτηριστικά ότι όταν πρωτοήρθε

στο Ζάννειο, το χωριό του που ήταν κάπου στη Θεσσαλία, έγραφε γράμματα στη μαμά του και της έλεγε ότι «Μαμά εδώ τα πράγματα είναι καταπληκτικά, αφού να φανταστείς υπάρχουν κάτι κουμπιά», λέει, «που τα γυρνάμε και τρέχει νερό», είχε δει για πρώτη φορά στη ζωή του βρύση, «τρώμε 2 φορές την εβδομάδα κρέας» που ήταν εντυπωσιακό και σίγουρα παιδιά που σε πολύ δύσκολες συνθήκες τότε στη χώρα μας βοηθήθηκαν από το να πάνε στο σχολείο, να σπουδάσουν και να έχουν μια εξέλιξη θετική στη ζωή τους που σε διαφορετική περίπτωση δε θα την είχανε. Έχω γνωρίσει ανθρώπους όμως που μου περιγράφανε ότι καταπιεζόντουσαν, ότι ήταν πάρα πολύ αυστηρό το περιβάλλον, ότι τους βάζαν τιμωρίες μου δείχνανε το χώρο που τους κλειδώνανε σαν τιμωρία. Μιλάμε για άλλες εποχές, για άλλα συστήματα. Για συστήματα που τότε υπήρχε πολύ μεγάλος αριθμός παιδιών και υπήρχε ένας παιδονόμος, έτσι ήταν ο χαρακτηρισμός του υπεύθυνου φροντιστή τότε, ο οποίος είχε στην ευθύνη του 60, 70, 80 παιδιά πολύ μεγάλους αριθμούς δηλαδή, χωρίς καμιά δυνατότητα προσωποποίησης των αναγκών, που είναι και ένα από τα χαρακτηριστικά των ιδρυμάτων και της κακής επιρροής που μπορεί να έχουν στην εξέλιξη ενός παιδιού, το ότι δεν μπορούν να δουν τις ατομικές ανάγκες του κάθε παιδιού και βάζουν το παιδί σε μια πλάστιγγα σε μια ζυγαριά που πρέπει να έχει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά επειδή συνυπάρχει με πολλά και διαφορετικά άλλα παιδιά. Τα ιδρύματα έχουν επιτελέσει το ρόλο τους, έχουν βοηθήσει στην εποχή τους πάρα πολλά παιδιά, αλλά πρέπει να έχουμε πάντα τη δυνατότητα προσαρμογής στα νέα δεδομένα στις σημερινές ανάγκες. Καλώς ή κακώς ένα ίδρυμα για να μπορέσει να επιβιώσει πρέπει να έχει πάντα τη δυνατότητα να εξελίσσεται και να προσαρμόζεται στην εποχή του. Τα παλαιά, παραδοσιακά ιδρύματα που έχουμε στην Ελλάδα που έχουν ιδρυθεί όλα πριν 140 και 150 χρόνια για να υπάρχουν και σήμερα μετά από τόσα χρόνια, σίγουρα έχουν προσαρμοστεί. Σήμερα όμως οι προσαρμογές πρέπει να είναι πολύ μεγάλες, πολύ σημαντικές και να αλλάξουμε τελείως φιλοσοφία που είχαμε μέχρι σήμερα στο κομμάτι του πώς υποστηρίζουμε ένα παιδί που δεν μπορεί να υποστηριχθεί από το βιολογικό του περιβάλλον.

-Μα υπάρχουν και τελικά καινούργια ιδρύματα ή είναι όλα ή σχεδόν όλα αυτά τα παλιά ιδρύματα τα οποία συνεχίζουν να υπάρχουν και να εξυπηρετούν, άλλα έχουν εξελιχθεί και άλλα έχουν εξελιχθεί λιγότερο, αλλά υπάρχουν καινούργια ιδρύματα; Δεν νομίζω.

-Όχι. Ένα ίδρυμα όμως Αθηνά να ξέρεις δεν είναι.... αυτά τα ιδρύματα από την...από το καταστατικό τους έχουνε σα στόχο να υποστηρίζουν παιδιά. Καμιά φορά πραγματικά τους έχουνε διάφορα εμπόδια, αλλά μπορούν να αλλάξουν τα καταστατικά τους και να προσαρμοστούν στις ανάγκες. Ας πούμε χαρακτηριστικά τα 4 μεγάλα ιδρύματα στην Αθήνα, που είναι το Χατζηκυριάκειο, το Χατζηκωνσταντάειο, το Ζάννειο και το Αμαλίο, αυτά είναι 4 πολύ μεγάλα ιδρύματα με πάρα πολύ μεγάλη ακίνητη περιουσία. Αυτή η περιουσία έχει δωρηθεί από ανθρώπους από δωρητές ευεργέτες, προκειμένου να υποστηρίξουν παιδιά, καμιά φορά υποστήριξη αυτών των δωρεών είναι τελείως αναχρονιστική. Μου λέγαν χαρακτηριστικά ότι το Χατζηκυριάκειο έχει έναν αριθμό ακινήτων τα οποία έχουν αφήσει άνθρωποι μια εποχή προκειμένου να προικοδοτήσουν τις απόφοιτες κόρες του Χατζηκυριακίου. Τότε υπήρχε η έννοια τις προίκας που ήταν απαραίτητη προκειμένου να παντρευτεί μια κοπέλα, σήμερα δεν υπάρχει. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να αφήσουμε ανεκμετάλλευτη αυτή τη περιουσία, πρέπει να την προσαρμόσουμε ούτως ώστε να καλύπτει τις σημερινές ανάγκες.

-Ναι, αλλά όλα αυτά τα ιδρύματα καταλαβαίνω τι εννοείς, αλλά αυτά τα ιδρύματα είναι φτιαγμένα από ανθρώπους συγκεκριμένους, εξυπηρετούν κάποιους σκοπούς και κάποια ενδεχομένως να συνεχίσουν να εξυπηρετούν οικογενειακούς σκοπούς, ενδεχομένως. Οπότε δεν λέω ότι δεν θα κάνουν πολύ σωστά τη δουλειά τους, αλλά ενδέχεται να μην προχωρήσουν στην ίδια, με την ίδια ταχύτητα...

-Ναι, η ταχύτητα μπορεί να διαφέρει ανάλογα με.... είναι πολλοί παράγοντες που μπορεί να κάνουν, την ταχύτητα να διαφέρει. Μπορούμε όμως να αλλάξουμε προσανατολισμό.

-Απόλυτα.

-Να πάρουν τους πόρους από την φιλοξενία και να τους πάνε στο κομμάτι της πρόληψης, λέω εγώ ένα παράδειγμα, το να υποστηρίζουμε οικογένειες που βρίσκονται σε κίνδυνο στην κοινότητα προκειμένου να μπορέσουν να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, ξέρετε, στην Ελλάδα συνέβαινε και εξής αστείο πράγμα το κόστος φιλοξενίας ενός παιδιού σε ένα ιδρυματικό περιβάλλον, ακόμα και αν αυτό το ιδρυματικό περιβάλλον είναι το χειρότερο που μπορείτε να φανταστείτε, είναι πολύ υψηλό. Μιλάμε για ένα κόστος το οποίο μπορεί να αγγίζει τις 4.000-5.000 ευρώ το μήνα.

-Το μήνα.

-Ναι. Αυτό προκύπτει αν διαιρέσουμε τον προϋπολογισμό του ιδρύματος με τον αριθμό των παιδιών που φιλοξενεί. Ακούγεται πολύ μεγάλο το κόστος. Εγώ σας λέω ότι μπορεί αν είναι από 4.000 μέχρι και 8.000 μέχρι και 10.000 το μήνα ανάλογα το, τον τύπο του προγράμματος και την ποιότητα του. Να σας δώσω ένα παράδειγμα στα παιδικά χωριά SOS αυτή τη στιγμή φιλοξενούμε 40 άτομα, 40 παιδιά, με συγχωρείται, και έχουμε κοντά στα 50 άτομα προσωπικό, παιδιά τυπικής ανάπτυξης, παιδιά που δεν αντιμετωπίζουν αναπηρίες ή άλλου τύπου δυσκολίες. Όταν έχεις ένα ίδρυμα που υποστηρίζει παιδιά με αναπηρίες, η αναλογία προσωπικού προς παιδιά στην...σε μια ευρωπαϊκή χώρα είναι 3 προς 1, 3 εργαζόμενοι για ένα παιδί. Μιλάμε για πολύ μεγάλο κόστος. Ήθελα να σας πω το εξής, ότι έχουμε παιδιά που φεύγουν από το οικογενειακό τους περιβάλλον για οικονομικούς λόγους, δηλαδή λόγω της οικονομικής ανέχειας της οικογένειας, δεν έχουν τις προδιαγραφές να μεγαλώσουν τα παιδιά και αφαιρείται επιμέλεια για αυτό το λόγο, δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε μια σειρά από πράγματα. Είναι παράλογο αν είναι μόνο οικονομικοί λόγοι να μην υποστηρίζουμε την οικογένεια με ένα χρηματικό ποσό πολύ μικρότερο από αυτό που σας είπα πριν και αναφέρεται στο κόστος του παιδιού από το να παίρνουμε το παιδί από το οικογενειακό περιβάλλον, να το πηγαίνουμε σε ένα περιβάλλον το οποίο κοστίζει πάρα πολλά χρήματα και τα αποτελέσματα είναι εξαιρετικά ελάχιστα και ερευνητικά πλέον έχει αποδειχθεί, ότι είναι επιζήμιο για το ίδιο το παιδί. Είναι ένας λάθος, είναι μια λάθος τακτική που πρέπει να την αποδεχτούμε, ότι είναι λάθος και να την αλλάξουμε.

-Σωστά. Μενέλαε, ευχαριστώ πάρα πολύ, ελπίζω να τα ξαναπούμε, να τα ξαναλέμε αρκετά τακτικά, γιατί είναι ένα θέμα που δεν τελειώνει και έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

-Εγώ θα χαρώ πολύ να τα ξαναπούμε. Θα χαρώ πολύ να συνεχίσει ο Σ.Κ.Ε.Π. να προσφέρει το έργο που προσφέρει. Και επειδή έχω την τύχη να τον γνωρίζω σχεδόν από την αρχή του από τότε που ανέφερες από το Ζάννειο...

-Από το Ζάννειο, έτσι.

-...και εσείς ξεκινούσατε τότε αν θυμάμαι καλά και έχω παρακολουθήσει την πορεία σας όλο αυτό το διάστημα, αισθάνομαι πάρα πολύ ευτυχής που έχω συνεργαστεί με το ΣΚΕΠ διότι έχω διαπιστώσει τα θετικά αποτελέσματα στις παρεμβάσεις που έχει κάνει μέχρι σήμερα και κυρίως τα έχω διαπιστώσει στα νέα παιδιά που έχει ασχοληθεί ο ΣΚΕΠ σε πολύ μεγάλο βαθμό και σε πολύ μεγάλα νούμερα εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης και ενεργοποίησης παιδιών που έχετε καταφέρει.

-Μαζί με τη βοήθεια σου ως εκπαιδευτής....

-Μαζί με τη βοήθεια πολλών.

-...κινητικότητας και προσανατολισμού, σε ευχαριστούμε πάρα πολύ Μενέλαε...

-Εγώ ευχαριστώ.

-να 'σαι καλά, ευχαριστούμε.

Ανδρική φωνή: Συζητάμε χωρίς φίλτρα όλα τα τι, πώς και γιατί που μας προβληματίζουν.

Για να μη χάσετε κανένα επεισόδιο από τα podcast του Hop On Inclusion, ακολουθήστε μας στο Spotify, Google Podcast, Apple Podcast, Podbean, και φυσικά στο hoponinclusion.com.

Transcript

Male voice: These are the hoponinclusion.com podcasts.

Female voice: Hello, my name is Athena Kritikou, Founder and President of SKEP. Today I am hosting my friend and partner Menelaos Tsalousis, Director of the SOS Children's Village of Vari and the Athens Youth Shelter and Mobility and Orientation Trainer for individuals with vision impairments.

Male voice: Think of a society for all... expectations, hopes and rights.

Athena Kritikou: Good morning, Menelae, thank you very much for being with us today.

Institutionalization, as we have already discussed, is and must be a transitional stage. The goal is for children housed in an institution to acquire a new family of their own through fostering or adoption. Are there children who have told you "I'm so happy in here, I don't want to leave", in other words refuse to go to another family? Because the institution is an in-between, a transitional period in their lives, but if they feel happy and this space has become theirs, isn't it painful to have to leave this familiar environment once more to go somewhere else?

Menelaos Tsalousis: A very important question, a very important question that also troubled me when I first took over the management of the SOS Children's Village. And SOS Children's Village, like SOS Children's Villages, is an organization that adheres to very strict standards when it comes to supporting children. We work very hard on building a relationship with both the SOS mother and the educators to repair the damage done to the child and I would like to tell you that anyone who visits us observes a very nice environment for the children, a very friendly environment, with truly child-friendly people. Our children participate in community activities, as do children at home, going out and doing activities, for example school tutoring, for everything... Nevertheless, 9 out of 10 children, when asked if they want to go to a family, respond affirmatively, that they want to go even when they are having a great time in the hosting area. Uh... you know for a child it's... we've all experienced it, we've all grown up, we all have a relationship with our family environment and when that doesn't work out well, it's a big trauma to the child, so rehabilitation is the first concern. Eh...I also thought that many children wouldn't want to go to a foster family because they have a good time here, but that's not the case. They may be having a good time, but they want to go to a foster family and I'll tell you later....

-They want to be wanted.

-They want to be wanted, yes.

- I think this is the key, that is, they have entered the institution as a transitional place, which offers them a lot but without its being a real family. So, what I understand from what you are saying, ultimately the absolute need of both young and old is to belong somewhere, yes, to feel love and belong somewhere and I imagine how painful it must be for children to leave their biological family, to come to this transitional environment which is beautiful, very nice, very pleasant, a truly familiar surrounding. For them to go to a new family... let me ask you, do you have contact with children who are now adults? They are now 30 years old, 35 years old... to see how they have evolved, how they feel after all this time? If they were children who were able to overcome and psychologically defeat all these adversities, and if they belong somewhere.

-Yes, I have met children who have positive memories of this whole process, but I have also met children who do not have such positive memories of this process. And I'm not just referring to the SOS children's villages, I am also referring to other hosting institutions that have existed in the past. When I was director at Zanneio, Zanneio is an institution that has been operating since 1874...

- That's where we met.

-Yes, right...

-So?

-... Yes, so the institution was located in Ekali. Anyway, older people would visit very often who had lived there in the 40s, 50s, 60s and would come to Zanneio to see the place where they grew up. I always came in contact with a former graduate who visited and I always asked him how his life was, how the years there were, and I have heard very contrasting descriptions. I have heard accounts from some former residents who praised the institution for the opportunities it gave them to study, taking into consideration that they came from poverty-stricken environments. One visitor told me when he first came to Zanneio, his village was somewhere in Thessaly, he wrote to his mother and said, "Mom, things here are amazing, imagine there are some buttons..." he said... "that when we turn them, water flows!", it was the first time he had seen a faucet in his life. He also wrote, "we eat meat twice a week", which was very impressive as we must take into account how much these children were helped in those very difficult times for our country. They were supported by sending them to school, helping them study and nurturing a positive development in their lives that they would otherwise not have had. However, I have also met people who described how oppressed they were, that the environment was very strict, that they were severely punished, and they showed me the place where they were locked up as a punishment. Of course we are talking about other times, other attitudes, other systems. We are talking about a time where there was a very large number of children in the institution and there was only one childcare minder, and he was the responsible caregiver at the time, who had 60, 70, 80 children under his care, very large numbers. Obviously there was no possibility of personalizing their needs, which, unfortunately, is also one of the main characteristics of institutions and is the negative influence on the development of a child. They could not see the individual needs of each child and they put all the children in the same mold and expected a uniform behavior in order to coexist with many other, different children. The institutions have fulfilled their role, they helped many children in their time, but we must always have the ability to adapt to new research regarding today's needs. For better or worse, for an institution to survive, it must always be able to evolve and adapt to its current time. The old, traditional institutions that we have in Greece, which were all founded 140 and 150 years ago and still exist today after so many years, have certainly adapted. Today, however, the adjustments must be very

big, very significant, and we must completely change the philosophy we have had up to now in terms of how we support a child who cannot be supported by his biological environment.

-So, are there new institutions or are all of them, or most of them, those old institutions which continue to exist and serve the children? Some of course have evolved and others have evolved a little less, but are there any new institutions? I do not think so...

-No. But Athena, you know, an institution is not... these institutions from... from their statutes aim to support children. Sometimes they really do have various obstacles, but they can change their statutes and adapt to current needs. Let's take the 4 largest institutions in Athens, which are Hatzikyriakeio, Hatzikonsta, Zanneio and Amaliio, these are 4 very large institutions holding very large property and real estate. These properties have been donated by benevolent donors in order to support children, however very often the support from these donations is completely anachronistic. For example, I was told that Hatzikyriakion has a number of properties that had been bequeathed by people of another century in order to endow the graduating "daughters" of Hadzikyriakion with dowries. Back then the concept of "dowry" was necessary in order to marry the girls off, which today doesn't exist. This does not mean that we should leave these properties unexploited, we should adapt them to meet today's needs.

-Yes, but all these institutions, I understand what you mean, but these institutions were created by specific persons, they serve specific purposes and some may continue to serve family purposes, possibly. So I'm not saying they don't serve their purpose, but they may not be moving at the same speed...

-Yes, the speed can vary depending on..... there are many factors that can make the speed vary. But we can change direction.

-Absolutely.

-An example of this would be to take the resources from the accommodation sector and invest them in prevention, to support families who are at risk of losing their children to institutions, to be able to raise their children themselves. You know, in Greece the following "funny" thing is occurring... the cost of housing a child in an institutional setting, even if that institutional setting is the worst you can imagine, is actually very high. We are talking about a cost which can reach 4,000-5,000 euros per month.

-Per month...!

- Yes. We get this estimation if we divide the institution's budget by the number of children it hosts. The cost sounds very high. If you ask me, I believe that the cost can actually range from 4,000 to 8,000 to 10,000 per month, depending on the type of program and its quality. To give you an example, in the SOS Children's Villages, we currently host 40 people, 40 children, excuse me, and we have close to 50 staff, and the children are of typical development, children who do not face disabilities or other types of difficulties. When you have an institution that supports children with disabilities, the ratio of staff to children in... in a European country is 3 to 1, 3 professionals per child. We are talking about a very high cost. I would like to tell you the following, we have children who have left their family environment for financial reasons, i.e. because of the family's economic situation, they do not have the means to raise the children and so custody is removed for this reason, because they cannot meet a number of needs. If financial problems are the only reason that the child is removed from the family environment, it is absurd not to support the family by giving them a much smaller amount of money than what is needed

in the institution, as I mentioned before, and placing the child in an environment that is extremely expensive and produces minimal results, is as I said, absurd. Furthermore, research has now proven that it is also harmful to the child itself. It is a mistake, it is a wrong tactic and we have to accept that fact and change it.

-Correct. Menelae, thank you very much, I hope we will talk again, talk again quite regularly, because it is a topic that never ends and is of great interest. Thank you very much.

- Yes, I will be very happy to meet up again. I will be very happy if SKEP continues to offer the work it offers. And since I have had the good fortune to know you almost from the beginning, since you mentioned Zanneio...

-From Zanneio, yes.

-... and you had just started then, if I remember correctly. I have followed your work all this time, I feel very happy to have cooperated with SKEP because I have seen the positive results in the intervention you have carried out and above all, I have seen the results in the young people that SKEP has dealt with to a very large extent and in very large numbers, through education, awareness and activation you have achieved in them.

- Along with your help as a....

-With the help of many.

-...a mobility and orientation trainer, thank you very much Menelae...

-Thank you.

- Take care, thank you.

Male voice: We discuss without filters all the What's, How's and Why's that trouble us.

To never miss an episode of the Hop On Inclusion podcasts, follow us on Spotify, Google Podcasts, Apple Podcasts, Podbean, and of course hoponinclusion.com.